TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2021. gada 21. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tirdzniecības politika – Regula (EK) Nr. 2271/96 – Aizsardzība pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām – Ierobežojoši pasākumi pret Irānu, kurus noteikušas Amerikas Savienotās Valstis – Šīs trešās valsts noteiktas sekundārās sankcijas, kas personām liedz ārpus šīs valsts teritorijas uzturēt darījumattiecības ar noteiktiem Irānas uzņēmumiem – Aizliegums pakļauties šādiem tiesību aktiem – Parastā uzteikuma tiesību īstenošana

Lietā C-124/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā, Vācija) iesniedza ar 2020. gada 2. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 5. martā, tiesvedībā

Bank Melli Iran

pret

Telekom Deutschland GmbH,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], palātu priekšsēdētāji A. Prehala [*A. Prechal*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], S. Rodins [*S. Rodin*] (referents), N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], I. Ziemele un J. Pasers [*J. Passer*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un N. Vāls [*N. Wahl*],

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 23. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Bank Melli Iran* vārdā – *T. Wülfing*, *P. Plath* un *U. Schrömbges*, *Rechtsanwälte*,

– *Telekom Deutschland GmbH* vārdā – *T. Fischer* un *M. Blankenheim*, *Rechtsanwälte*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *S. Heimerl*, pārstāvji,

– Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta*, pārstāve,

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Roberti di Sarsina*, *A. Biolan* un *M. Kellerbauer*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 12. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 5. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 2271/96 (1996. gada 22. novembris), ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV 1996, L 309, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. janvāra Regulu (ES) Nr. 37/2014 (OV 2014, L 18, 1. lpp.) un Komisijas 2018. gada 6. jūnija Deleģēto regulu (ES) 2018/1100 (OV 2018, L 199 I, 1. lpp.), ar kuru grozīts Regulas Nr. 2271/96 pielikums (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 2271/96").

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Bank Melli Iran* (turpmāk tekstā – "*BMI*") un *Telekom Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā – "*Telekom*") saistībā ar jautājumu par to, vai ir spēkā līgumu, kuri bija noslēgti starp šīm abām sabiedrībām un kuri attiecas uz *Telekom* telesakaru pakalpojumu sniegšanu, uzteikums, kas veikts pēc tam, kad *BMI* tikusi iekļauta to personu sarakstā, uz kurām attiecas saistībā ar Irānas kodolprogrammu Amerikas Savienoto Valstu ieviestais sankciju režīms, kurš tostarp liedz ārpus ASV teritorijas uzturēt darījumattiecības ar minētajām personām (turpmāk tekstā – "sekundārās sankcijas").

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 2271/96

3 Regulas Nr. 2271/96 pirmajā līdz sestajā apsvērumā ir paredzēts:

"tā kā [Eiropas Savienības] mērķi ietver pasaules tirdzniecības harmoniskas attīstības veicināšanu un starptautiskās tirdzniecības ierobežojumu pakāpenisku atcelšanu;

tā kā [Savienība] pieliek visas pūles, lai pēc iespējas sasniegtu mērķi – brīvu kapitāla apriti starp dalībvalstīm un trešām valstīm, tostarp jebkādu ierobežojumu novēršanu tiešo ieguldījumu [veikšanā], ieskaitot ieguldījumus nekustamajā īpašumā, [uzņēmējdarbības sākšanā], finanšu pakalpojumu sniegšanā vai vērtspapīru ievešanā kapitāla tirgos;

tā kā trešās valstis ir ieviesušas konkrētus normatīvos aktus un citus juridiskus instrumentus nolūkā reglamentēt dalībvalsts jurisdikcijā esošo fizisko un juridisko personu darbību;

tā kā ar savu eksteritoriālo piemērošanu šādi tiesību akti, tostarp citi normatīvie akti un juridiskie instrumenti, ir pretrunā starptautiskajām tiesībām un kavē iepriekšminēto mērķu sasniegšanu;

tā kā šādi normatīvi akti un citi juridiski instrumenti un ar tiem pamatota vai no tiem izrietoša rīcība ietekmē vai, iespējams, var ietekmēt iedibināto tiesisko kārtību un tiem ir nelabvēlīga ietekme uz [Savienības] interesēm un to fizisko un juridisko personu interesēm, kas īsteno savas tiesības saskaņā ar [LESD];

tā kā šajos izņēmuma apstākļos jārīkojas [Savienības] mērogā, lai aizsargātu iedibināto tiesisko kārtību, [Savienības] intereses un minēto fizisko un juridisko personu intereses, jo īpaši novēršot, neitralizējot, aizkavējot attiecīgo ārvalstu tiesību aktu iedarbību vai citādi pretdarbojoties tai".

4 Šīs regulas 1. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Šī regula nodrošina aizsardzību un pretdarbojas tās pielikumā norādīt[o] likum[u], cit[u] normatīv[o] akt[u] un juridisk[o] instrument[u], kā arī ar tiem pamatotu un no tiem izrietošu darbību eksteritoriālas piemērošanas sekām, ja šāda piemērošana ietekmē 11. pantā norādīto personu intereses, kas nodarbojas ar starptautisko tirdzniecību un/vai kapitāla apriti un ar to saistītajiem komercpasākumiem starp [Savienību] un trešām valstīm."

5 Minētās regulas 4. pantā ir paredzēts:

"Neviens tiesas spriedums un neviens ārpus [Savienības] esošas administratīvas iestādes lēmums, ar ko tieši vai netieši piemēro pielikumā precizētos tiesību aktus vai uz tiem pamatotas vai no tiem izrietošas darbības, nekādā veidā netiek atzīts vai izpildīts."

6 Atbilstoši šīs pašas regulas 5. pantam:

"Neviena 11. pantā norādītā persona tieši, ar palīga vai citas personas starpniecību, ar darbību vai ar tīšu bezdarbību nepakļaujas nevienai prasībai vai aizliegumam, tostarp ārvalstu tiesu pieprasījum[iem], kas tieši vai netieši pamatojas uz pielikumā precizētajiem tiesību aktiem vai izriet no tiem, kā arī ar šiem tiesību aktiem pamatotām vai no tiem izrietošām darbībām.

Saskaņā ar 7. un 8. pantā noteikto kārtību personām var atļaut pilnībā vai daļēji pakļauties šiem tiesību aktiem [šīm prasībām vai aizliegumiem] tādā mērā, lai nepakļaušanās nenodarītu nopietnu kaitējumu viņu pašu vai [Savienības] interesēm. Šī noteikuma piemērošanas kritēriju[s] nosaka saskaņā ar 8. pantā izklāstīto kārtību. Ja ir pietiekami pierādījumi, ka nepakļaušanās izraisītu nopietnu kaitējumu fiziskai vai juridiskai personai, [Eiropas] Komisija nekavējoties iesniedz 8. pantā minētajai komitejai saskaņā ar regulas noteikumiem veicamo pasākumu projektu."

7 Regulas Nr. 2271/96 6. panta pirmajā un otrajā daļā ir noteikts:

"Ikvienai 11. pantā minētajai personai, kas iesaistās 1. pantā minētajās darbībās, ir tiesības saņemt atlīdzību par jebkādiem zaudējumiem, tostarp tiesas izdevumus, ko šai personai radījusi pielikumā precizēto tiesību aktu piemērošana vai ar tiem pamatotas vai no tiem izrietošas darbības.

Šādu atlīdzību var iegūt no fiziskas vai juridiskas personas vai jebkuras citas juridiskas vienības, kas radījusi zaudējumus, vai no jebkuras personas, kura darbojas tās interesēs vai kā starpnieks."

8 Šīs regulas 7. panta b) un d) punktā ir paredzēts:

"Šīs regulas ieviešanai Komisija:

[..]

b) saskaņā ar 5. pantā izklāstītajiem nosacījumiem piešķir pilnvaras [atļauju] un, nosakot termiņu attiecībā uz komitejas sniegto atzinumu, pilnībā ņem vērā termiņu, kas jāievēro personām, uz kurām attiecas pilnvaras [atļauja];

[..]

d) *Eiropas [Savienības] Oficiālajā Vēstnesī* publicē paziņojumu par spriedumiem un lēmumiem, uz ko attiecas 4. un 6. pants."

9 Saskaņā ar minētās regulas 8. pantu:

"1. Lai īstenotu 7. panta b) punktu, Komisijai palīdz Eksteritoriālo tiesību aktu komiteja. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šā panta 2. punktā. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 [(2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV 2011, L 55, 13. lpp.),] nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas [..] Nr. 182/2011 5. pantu."

10 Regulas Nr. 2271/96 9. pantā ir noteikts:

"Katra dalībvalsts nosaka sankcijas, kas piemērojamas jebkura šīs regulas attiecīgā noteikuma pārkāpuma gadījumā. Šādām sankcijām jābūt efektīvām, proporcionālām un preventīvām."

11 Atbilstoši Regulas Nr. 2271/96 11. pantam:

"Šo regulu piemēro:

1) ikvienai fiziskai personai, kas ir [Savienības] rezidents un dalībvalsts pilsonis;

2) ikvienai juridiskai personai, kas ir reģistrēta [Savienībā];

3) ikvienai fiziskai vai juridiskai personai, kas minēta [Padomes] Regulas (EEK) Nr. 4055/86 [(1986. gada 22. decembris), ar ko brīvas pakalpojumu sniegšanas principu piemēro jūras pārvadājumiem starp dalībvalstīm un starp dalībvalstīm un trešām valstīm (OV 1986, L 378, 1. lpp.),] 1. panta 2. punktā;

4) ikvienai fiziskai personai, kas ir [Savienības] rezidents, ja vien šī persona neatrodas savā pilsonības valstī;

5) ikvienai citai fiziskai personai [Savienības] teritorijā, tostarp [Savienības] teritoriālajos ūdeņos un gaisa telpā, kā arī jebkurā lidmašīnā vai uz jebkura kuģa, kas ir dalībvalsts jurisdikcijā vai kontrolē, ja šī persona darbojas savā profesijā."

12 Regulas Nr. 2271/96 pielikuma "Normatīvie akti un juridiskie instrumenti" daļā, kas attiecas uz Amerikas Savienotajām Valstīm, ir paredzēts:

"[..]

4. "Irānas brīvības un neizplatīšanas 2012. gada akts"

Prasītā atbilstība: nav atļauts apzināti:

i) sniegt būtisku atbalstu, tostarp sekmēt nozīmīgus finanšu darījumus, vai preču un pakalpojumu piegādi konkrētām personām vai to uzdevumā, ja to darbības joma ir ostas, enerģētikas, jūras vai kuģubūves nozare Irānā, vai jebkurai Irānas personai, kas ir īpaši apzīmētu vai bloķētu personu sarakstā;
ii) veikt tirdzniecību ar Irānu ar būtiski izmantotajām precēm un pakalpojumiem saistībā ar enerģētikas, kuģniecības un kuģubūves nozarēm Irānā;
iii) iegādāties no Irānas naftu un naftas produktus un veikt ar tiem saistītus finanšu darījumus konkrētos apstākļos;
iv) veikt vai sekmēt tirdzniecības darījumu ar dabīgās gāzes piegādi uz Irānu un no tās (attiecas uz ārvalstu finanšu iestādēm);
v) veikt tirdzniecību ar Irānu ar dārgmetāliem, grafītu, neapstrādātiem metāliem vai metālu pusfabrikātiem, vai programmatūru, ko var izmantot konkrētās nozarēs, [..] vai ja darījumos iesaistītas konkrētas personas; ne arī veicināt nozīmīgus finanšu darījumus saistībā ar šādu tirdzniecību;
vi) sniegt apdrošināšanas pakalpojumus, apdrošināšanu un pārapdrošināšanu saistībā ar īpašām darbībām, tostarp, bet ne tikai, kas minētas i) un ii) apakšpunktā, vai ar īpašām personu kategorijām.

[..]"

Deleģētā regula 2018/1100

13 Deleģētās regulas 2018/1100 4. apsvērumā ir paredzēts:

"2018. gada 8. maijā Amerikas Savienotās Valstis paziņoja, ka tās vairs neapturēs savus nacionālos [ierobežojošos] pasākumus attiecībā uz Irānu. Daži no šiem pasākumiem tiek piemēroti ekstrateritoriāli un rada nelabvēlīgu ietekmi uz Savienības interesēm un to fizisko un juridisko personu interesēm, kas īsteno savas tiesības saskaņā ar [LESD]."

Īstenošanas regula (ES) 2018/1101

14 Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2018/1101 (2018. gada 3. augusts), ar ko nosaka kritērijus Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrās daļas piemērošanai (OV 2018, L 199 I, 7. lpp.), 4. pantā ir paredzēts:

"Novērtējot, vai tiktu nodarīts nopietns kaitējums aizsargātajām interesēm, kā minēts [Regulas Nr. 2271/96] 5. panta otrajā daļā, Komisija attiecīgā gadījumā citstarp apsver šādus nekumulatīvus kritērijus:

a) to, vai ir ticams, ka aizsargātās intereses būs pakļautas konkrētam riskam (ņemot vērā aizsargātajām interesēm radītā kaitējuma kontekstu, būtību un izcelsmi);

b) to, vai trešā valstī, kas ir sarakstā iekļauto eksteritoriālo tiesību aktu izcelsmes valsts, pret [Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minēto personu, kura ir lūgusi šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju,] uzsākta administratīva vai tiesas izmeklēšana vai iepriekš noslēgta vienošanās par izlīgumu;

c) to, vai pastāv būtiska piesaiste trešai valstij, kas ir sarakstā iekļauto eksteritoriālo tiesību aktu vai pēcākas darbības izcelsmes valsts, piemēram, [Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētajai personai, kura ir lūgusi šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju,] ir mātessabiedrība(-as) vai meitassabiedrības, vai tādu fizisko vai juridisko personu līdzdalība, kurām primārā jurisdikcija ir trešā valstī, kas ir sarakstā iekļauto eksteritoriālo tiesību aktu vai pēcākas darbības izcelsmes valsts;

d) to, vai, objektīvi spriežot, [Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētā persona, kura ir lūgusi šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju,] varētu veikt pasākumus, lai novērstu vai mazinātu kaitējumu;

e) nelabvēlīgo ietekmi uz saimnieciskās darbības veikšanu, konkrētāk, to, vai [Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētā persona, kura ir lūgusi šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju,] piedzīvotu ievērojamus saimnieciskus zaudējumus, kas, piemēram, varētu apdraudēt tā pastāvētspēju vai radītu ievērojamu bankrota risku;

f) to, vai [Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētās personas, kura ir lūgusi šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju,] darbība tiktu pārmērīgi apgrūtināta, jo pazaudētas būtiskas izejvielas vai resursi, kas nevar tikt pienācīgi aizstāti;

g) to, vai tiktu ievērojami apgrūtināta [Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētās personas, kura ir lūgusi šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju,] personīgo tiesību izmantošana;

h) to, vai tiek apdraudēts drošums, drošība vai cilvēku dzīvības, veselības un vides aizsardzība;

i) to, vai tiek apdraudēta Savienības spēja īstenot savu politiku humanitārās palīdzības, attīstības un tirdzniecības jomās vai tās iekšējās politikas ārējos aspektus;

j) stratēģiskas nozīmes preču vai pakalpojumu iekšzemes vai pārrobežu piegādes drošību visā Savienībā vai atsevišķā dalībvalstī un ar to saistītu iztrūkumu vai traucējumu ietekmi;

k) sekas iekšējam tirgum personu brīvas pārvietošanās un preču, pakalpojumu un kapitāla brīvas aprites ziņā, kā arī sekas finanšu un ekonomikas stabilitātei vai Savienības būtiskajai infrastruktūrai;

l) kaitējuma sistēmisko ietekmi, it īpaši tā netiešo negatīvo ietekmi uz citām nozarēm;

m) ietekmi uz vienas vai vairāku dalībvalstu darba tirgu un tās sekas Savienībā pārrobežu kontekstā;

n) jebkuru citu nozīmīgu faktoru.”

Vācijas tiesības

15 *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilkodekss) 134. pantā ir paredzēts:

"Tiesisks darījums, kas ir pretrunā likumā paredzētam aizliegumam, nav spēkā, ja vien likumā nav noteikts citādi."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 *BMI*, kurai ir filiāle Vācijā, ir Irānas banka, kas pieder Irānas valstij. Šī banka ar *Telekom* – kas ir *Deutsche Telekom AG*, kuras juridiskā adrese ir Vācijā un kura aptuveni pusi no apgrozījuma gūst no savas darbības Amerikas Savienotajās Valstīs, meitasuzņēmums – noslēdza vairākus līgumus par telesakaru pakalpojumu sniegšanu.

17 Starp pamatlietas pusēm ir noslēgts pamatlīgums, kas *BMI* ļauj ar vienu un to pašu līgumu aptvert visus *BMI* uzņēmuma tālruņa un interneta pieslēgumus dažādās tā atrašanās vietās Vācijā. Atbilstoši dažādajiem līgumiem, kas noslēgti starp šīm pusēm, *Telekom* sniedza *BMI* vairākus telesakaru pakalpojumus, kurus *BMI* vienmēr apmaksāja noteiktajos termiņos. Šajos līgumos paredzētie pakalpojumi ir būtiski *BMI* iekšējai un ārējai saziņai Vācijā. Iesniedzējtiesa norāda, ka bez šiem pakalpojumiem *BMI* nevar piedalīties komerciālajās attiecībās, izmantojot savu Vācijas filiāli.

18 2018. gadā Amerikas Savienotās Valstis izstājās no kodolvienošanās ar Irānu, kas tika parakstīta Vīnē 2015. gada 14. jūlijā un kuras mērķis ir kontrolēt Irānas kodolprogrammu un atcelt ekonomiskās sankcijas pret Irānu. Līdz ar to, sākot no 2018. gada 5. novembra, Amerikas Savienotās Valstis no jauna noteica attiecībā pret Irānu tostarp sekundārās sankcijas.

19 Šīs sankcijas attiecas uz personām, kas norādītas "īpaši apzīmētu personu un bloķētu personu sarakstā" (*Specially Designated Nationals and Blocked Persons List*; turpmāk tekstā – "*SDN* saraksts"), kuru izveidojusi *Office of Foreign Assets Control* (*OFAC*) (Ārvalstu aktīvu kontroles birojs (*OFAC*), ASV) un kurā ietilpst *BMI*. Ar minētajām sankcijām ikvienai personai ir aizliegts ārpus Amerikas Savienoto Valstu teritorijas uzturēt darījumattiecības ar *SDN* sarakstā esošo personu vai vienību.

20 2018. gada 16. novembrī *Telekom* iesniedza *BMI* uzteikumu ar tūlītēju iedarbību attiecībā uz visiem līgumiem, kuri bija noslēgti starp tām, un to pašu izdarīja attiecībā pret vismaz četrām citām *SDN* sarakstā esošajām sabiedrībām, kurām bija saikne ar Irānu un kuru juridiskā adrese bija Vācijā.

21 Vienā no pagaidu noregulējuma tiesvedībām, ko *BMI* bija sākusi Vācijas tiesās, *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa, Vācija) ar 2018. gada 28. novembra spriedumu noteica *Telekom* pienākumu pildīt spēkā esošos līgumus līdz brīdim, kad beigsies parastie šajos līgumos paredzētie uzteikuma termiņi, kuriem bija jābeidzas laikposmā no 2019. gada 25. janvāra līdz 2021. gada 7. janvārim.

22 2018. gada 11. decembrī *Telekom* no jauna iesniedza *BMI* uzteikumu par visiem šiem līgumiem, tam stājoties spēkā "tuvākajā iespējamā termiņā". Šim uzteikumam nebija pievienots nekāds motīvu izklāsts.

23 Līdz ar to *BMI* cēla prasību *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa), lūdzot uzdot *Telekom* saglabāt visus līgumos noteiktos tālruņa un interneta pieslēgumus.

24 Minētā tiesa noteica *Telekom* pienākumu pildīt pamatlietā aplūkotos līgumus līdz brīdim, kad beidzas parastie uzteikuma termiņi, un noraidīja minēto prasību pārējā daļā. Tā nosprieda, ka parastais minēto līgumu uzteikums, ko veica *Telekom*, atbilst Regulas Nr. 2271/96 5. pantam.

25 *BMI* par *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa) spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā, norādot, ka pamatlietā aplūkoto līgumu uzteikums ir pretrunā Regulas Nr. 2271/96 5. pantam. *BMI* apgalvo, ka šī uzteikuma pamatā esot vienīgi *Telekom* vēlme pakļauties Amerikas Savienoto Valstu noteiktajām sekundārajām sankcijām.

26 Iesniedzējtiesa precizē, pirmkārt, ka *BMI* nav apgalvojusi, ka *Telekom* pamatlietā aplūkotos līgumus esot uzteikusi pēc Amerikas Savienoto Valstu administratīvo vai tiesu iestāžu tiešiem vai netiešiem norādījumiem. *Oberlandesgericht Köln* (Federālās zemes Augstākā tiesa Ķelnē, Vācija) 2020. gada 7. februāra spriedumā esot nospriedusi, ka šādā situācijā Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa nav piemērojama.

27 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka ar minēto sekundāro sankciju esamību vien pietiek, lai konstatētu Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas piemērojamību, jo [citādi] neviens līdzeklis neļautu efektīvi īstenot šajā tiesību normā noteikto aizliegumu.

28 Otrkārt, no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka *Telekom*, balstoties uz Komisijas 2018. gada 7. augusta norādījumu "Jautājumi un atbildes: Bloķēšanas statūta atjauninājumu pieņemšana" (OV 2018, C 277 I, 4. lpp.) 5. punktu, apgalvo, ka Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa tai atstāj darījumdarbības brīvību jebkurā laikā izbeigt ar *BMI* noslēgtos līgumus jebkāda motīva dēļ, kā to nospriedušas dažas Vācijas tiesas, tostarp *Oberlandesgericht Köln* (Federālās zemes Augstākā tiesa Ķelnē), kas ar 2019. gada 1. oktobra rīkojumu apstiprināja, ka līgumu var izbeigt "tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar Amerikas Savienoto Valstu ārpolitiku".

29 Iesniedzējtiesa uzskata, ka ar līgumu uzteikumu nav pārkāpta Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa, ja šis uzteikums ir pamatots ar tīri ekonomiskiem apsvērumiem – bez konkrētas saiknes ar trešo valstu noteiktajām sankcijām. Līdz ar to *Telekom* izņēmuma kārtā būtu jāpaskaidro pamatlietā aplūkoto līgumu uzteikšanas iemesli un katrā ziņā jānorāda vai pat attiecīgā gadījumā jāpierāda, ka lēmums izbeigt šos līgumus nav pieņemts tādēļ, ka pretējā gadījumā pastāvētu risks saskarties ar *Telekom* nelabvēlīgām sekām ASV tirgū.

30 Treškārt, iesniedzējtiesa norāda, ka no Civilkodeksa 134. panta izriet, ka līgumu uzteikumam, kas ir pretrunā Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajai daļai, nav tiesiska spēka. Turklāt saskaņā ar Vācijas tiesībām jebkurš šī 5. panta pirmās daļas pārkāpums esot uzskatāms par administratīvu pārkāpumu un sodāms ar naudas sodu līdz 500 000 EUR.

31 Ņemot vērā *Telekom*, kas pieder grupai, kurai aptuveni puse no apgrozījuma tiek gūta Amerikas Savienotajās Valstīs, draudošo ekonomisko zaudējumu risku, varot uzskatīt, ka Regulas Nr. 2271/96 9. pantā paredzētajam samērīguma principam būtu pretrunā piemērot naudas sodu šai sabiedrībai un turklāt prasīt, lai tā turpinātu pildīt ar *BMI* noslēgtos līgumus, it īpaši tāpēc, ka šīs regulas tiešais mērķis neesot aizsargāt šīs pēdējās minētās sabiedrības intereses.

32 Ceturtkārt, iesniedzējtiesa uzsver, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 preambulu šīs regulas mērķis ir aizsargāt Savienības ekonomikas dalībniekus.

33 Tomēr tā uzskata, ka ekonomisko zaudējumu risks netiek pietiekami kompensēts nedz ar šīs regulas 6. pantā paredzētajām tiesībām uz atlīdzību, nedz ar minētās regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto iespēju saņemt atļauju pakļauties sankcijām. Proti, ņemot vērā šīs pašas regulas mērķi nepieļaut sekundāro sankciju piemērošanu Savienības ekonomikas dalībniekiem, šī atļauja tiekot izsniegta drīzāk ierobežoti. Līdz ar to ar ekonomisko zaudējumu risku vien nepietiekot, lai saņemtu šādu atļauju. Šajos apstākļos iesniedzējtiesai ir šaubas, ka gadījumā, ja pastāv būtisku ekonomisko zaudējumu risks ASV tirgū, Regulā Nr. 2271/96 paredzētais vispārējais aizliegums šķirties no darījumu partnera būtu saderīgs ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 16. pantā aizsargāto darījumdarbības brīvību un Hartas 52. pantā nostiprināto samērīguma principu.

34 Šajos apstākļos *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Hanzas Augstākā tiesa Hamburgā, Vācija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmo daļu piemēro tikai tad, ja attiecībā uz [Savienības] ekonomikas dalībnieku [minētās regulas] 11. panta izpratnē Amerikas Savienotās Valstis tieši vai netieši ir izdevušas administratīvus vai tiesas norādījumus, vai arī, lai to piemērotu, ir pietiekami, ka Savienības ekonomikas dalībnieka rīcība arī bez šādiem norādījumiem ir vērsta uz to, lai ievērotu sekundāras sankcijas?

2) Gadījumā, ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbildētu, ka ir piemērojama otrā alternatīva, vai Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa liedz valsts tiesību aktus interpretēt tādējādi, ka persona, kura iesniedz uzteikumu, ir tiesīga arī izbeigt ilgtermiņa līgumsaistības ar līgumpartneri, kuru [Ārvalstu aktīvu kontroles birojs] ir iekļāvis [*SDN* sarakstā], un tādējādi veikt uzteikšanu, kas ir motivēta ar ASV sankciju ievērošanu, nepastāvot vajadzībai norādīt iemeslus līguma izbeigšanai un tātad nepastāvot vajadzībai civilprocesā norādīt un pierādīt, ka līguma izbeigšanas pamatojums katrā ziņā nav [šo] sankciju ievērošana?

3) Gadījumā, ja Tiesa uz otro jautājumu atbildētu apstiprinoši, vai līguma izbeigšana ar parasto uzteikumu, kas ir pretrunā Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajai daļai, obligāti ir jāuzskata par spēkā neesošu, vai arī šīs regulas mērķis var tikt sasniegts arī ar citām sankcijām, piemēram, uzliekot naudas sodu?

4) Gadījumā, ja Tiesa uz trešo jautājumu atbildētu, ka ir piemērojama pirmā alternatīva, vai tā tas atbilstoši [Hartas] 16. un 52. pantam, no vienas puses, un Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrajā daļā paredzētajai iespējai piešķirt izņēmumus, no otras puses, ir arī tad, ja Savienības ekonomikas dalībniekam, saglabājot darījuma attiecības ar sarakstā iekļauto līgumpartneri, draud būtiski ekonomiskie zaudējumi ASV tirgū (konkrēti – 50 % no sabiedrību grupas apgrozījuma)?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

35 Ir jānorāda, ka Regulas Nr. 2271/96 mērķis, kā tas izriet no tās sestā apsvēruma, ir aizsargāt iedibināto tiesisko kārtību, kā arī Savienības intereses un to fizisko un juridisko personu intereses, kas īsteno savas tiesības saskaņā ar LESD, it īpaši novēršot, neitralizējot, aizkavējot minētās regulas pielikumā norādīto normatīvo aktu un citu juridisko instrumentu (turpmāk tekstā – "pielikumā uzskaitītie tiesību akti") iedarbību vai citādi pretdarbojoties tai.

36 Regulas Nr. 2271/96 1. pantā šajā ziņā ir norādīts, ka Savienības likumdevējs ar minētajā regulā paredzētajiem pasākumiem vēlas nodrošināt aizsardzību un pretdarboties pielikumā uzskaitīto tiesību aktu, kā arī ar tiem pamatotu un no tiem izrietošu darbību eksteritoriālas piemērošanas sekām, ja šāda piemērošana ietekmē to 11. pantā norādīto personu intereses, kas nodarbojas ar starptautisko tirdzniecību un/vai kapitāla apriti un ar to saistītajiem komercpasākumiem starp Savienību un trešām valstīm.

37 Kā izriet no Regulas Nr. 2271/96 pirmā līdz piektā apsvēruma, šīs regulas pielikumā uzskaitīto tiesību aktu mērķis ir reglamentēt dalībvalstu jurisdikcijā esošo fizisko un juridisko personu darbību un tiem ir eksteritoriāla piemērojamība. Līdz ar to šie akti apdraud iedibināto tiesisko kārtību un nelabvēlīgi ietekmē Savienības un minēto personu intereses, pārkāpjot starptautiskās tiesības un kavējot Savienības mērķu sasniegšanu. Proti, Savienības mērķis ir veicināt pasaules tirdzniecības harmonisku attīstību un panākt starptautiskās tirdzniecības ierobežojumu pakāpenisku atcelšanu, pēc iespējas veicinot brīvu kapitāla apriti starp dalībvalstīm un trešām valstīm, kā arī novērst jebkādus ierobežojumus tiešajiem ieguldījumiem, tostarp ieguldījumiem nekustamajā īpašumā, uzņēmējdarbības sākšanai, finanšu pakalpojumu sniegšanai vai vērtspapīru ievešanai kapitāla tirgos.

38 Viens no pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem ir *Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012* (Irānas brīvības un neizplatīšanas 2012. gada akts), kura piemērošanu, kā tas izriet no Deleģētās regulas 2018/1100 4. apsvēruma, Amerikas Savienotās Valstis pēc izstāšanās no kodolvienošanās ar Irānu vairs neaptur – atbilstoši tam, ko šī valsts ir paziņojusi 2018. gada 8. maijā.

39 Lai sasniegtu šī sprieduma 35.–37. punktā atgādinātos mērķus, Regulā Nr. 2271/96 ir paredzēti dažādu veidu noteikumi. Tā, lai aizsargātu iedibināto tiesisko kārtību, kā arī Savienības intereses, šīs regulas 4. pantā būtībā ir paredzēts, ka neviens ārpus Savienības pieņemtais lēmums, ar ko tiek piemēroti pielikumā uzskaitītie tiesību akti vai ar tiem pamatotas vai no tiem izrietošas darbības, netiek atzīts vai izpildīts. Šajā pašā nolūkā minētās regulas 5. panta pirmajā daļā būtībā ir aizliegts tās 11. pantā minētajām personām pakļauties pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem vai ar tiem pamatotām vai no tiem izrietošām darbībām, tomēr 5. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka šādai personai jebkurā laikā var tikt atļauts pilnībā vai daļēji pakļauties šiem tiesību aktiem, ciktāl nepakļaušanās tiem nodarītu nopietnu kaitējumu šīs personas vai Savienības interesēm. Turklāt, lai aizsargātu Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minēto personu intereses, tās 6. pantā ir paredzēts, ka tām no šīm personām, kas iesaistās šīs regulas 1. pantā minētajās aktivitātēs, ir tiesības saņemt atlīdzību par jebkādiem zaudējumiem, ko šai personai radījusi minēto tiesību aktu vai minēto darbību piemērošana.

40 Savukārt Regulas Nr. 2271/96 9. panta mērķis ir nodrošināt, ka šie noteikumi tiek efektīvi piemēroti, pieprasot dalībvalstīm noteikt sankcijas, kas piemērojamas par minēto noteikumu pārkāpumiem, un paredzot, ka šīm sankcijām ir jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Tātad šādām sankcijām ir jābūt paredzētām it īpaši gadījumos, kad šīs regulas 11. pantā minētā persona neievēro tās 5. panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu.

41 Atbildes uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāsniedz šo apsvērumu gaismā.

Par pirmo jautājumu

42 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to šīs regulas 11. pantā minētajām personām ir aizliegts pakļauties pielikumā uzskaitītajos tiesību aktos paredzētajām prasībām vai aizliegumiem, pat ja trešās valsts, kura ir pieņēmusi šos tiesību aktus, administratīvās vai tiesu iestādes nav izdevušas norādījumus, kuru mērķis būtu nodrošināt to ievērošanu.

43 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tā tiesiskā regulējuma mērķi, kurā šī norma ietilpst (spriedums, 2021. gada 12. maijs, *Bundesrepublik Deutschland* (Interpola sarkanais paziņojums), C-505/19, EU:C:2021:376, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Runājot par Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas formulējumu, ir jāatgādina, ka ar šo tiesību normu šīs regulas 11. pantā minētajām personām ir aizliegts pakļauties "[ikvienai] prasībai vai aizliegumam, tostarp ārvalstu tiesu pieprasījum[iem], kas tieši vai netieši pamatojas uz pielikumā [uzskaitītajiem] tiesību aktiem vai izriet no tiem, kā arī ar šiem tiesību aktiem pamatotām vai no tiem izrietošām darbībām".

45 No šī formulējuma, it īpaši no vārdkopas "prasība vai aizliegums [..], kas [..] pamatojas uz" un vārda "tostarp" izriet, ka šī tiesību norma, kas formulēta plaši, ir piemērojama pat tad, ja administratīvā vai tiesu iestāde nav izdevusi pieprasījumu vai norādījumu.

46 Proti, kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 55. punktā, prasība vai aizliegums saskaņā ar šo terminu ierasto nozīmi var izrietēt ne tikai no individuāla rakstura akta vai individuālu lēmumu kopuma, bet arī no vispārīga un abstrakta akta.

47 Šī terminu "prasība" un "aizliegums" interpretācija ir izsecināma tāpat no Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas konteksta. Kā secinājumu 57. punktā būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts, šīs regulas 4. pantā un 7. panta d) punktā tiek lietots termins "lēmums", lai norādītu uz tiesas vai administratīvajiem aktiem, tos saprotot kā "norādījumus", un tas apstiprina konstatējumu, ka šīs pašas regulas 5. panta pirmajā daļā lietotajiem terminiem "prasība" un "aizliegums" ir plašāks tvērums.

48 Minēto interpretāciju apstiprina arī Regulas Nr. 2271/96 mērķi, jo, kā tas izriet no šīs regulas otrā un sestā apsvēruma, tās mērķis tostarp ir aizsargāt iedibināto tiesisko kārtību, kā arī Savienības intereses un to fizisko un juridisko personu intereses, kas īsteno savas tiesības saskaņā ar LESD, lai pēc iespējas īstenotu mērķi nodrošināt kapitāla brīvu apriti starp dalībvalstīm un trešām valstīm.

49 Proti, runājot par Regulas Nr. 2271/96 mērķi aizsargāt iedibināto tiesisko kārtību un Savienības intereses kopumā, ir jākonstatē, ka pielikumā uzskaitītie tiesību akti, kā to būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts secinājumu 63. un 64. punktā, var radīt sekas it īpaši tādējādi, ka vienkārši pastāv tādu juridisko seku draudi, kuras var tikt piemērotas gadījumā, ja šīs regulas 11. pantā minētās personas neievēro šos tiesību aktus. No tā izriet, ka Regula Nr. 2271/96 nebūtu piemērota tam, lai pretdarbotos minēto tiesību aktu sekām un tādējādi efektīvi sasniegtu iepriekš minēto mērķi, ja šīs regulas 5. panta pirmajā daļā noteiktais aizliegums būtu pakārtots nosacījumam, ka trešo valstu, kas ir pieņēmušas šos pašus tiesību aktus, administratīvās un tiesu iestādes izdod norādījumus.

50 Turklāt šī sprieduma 45. punktā izklāstītā Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas interpretācija nav nesaderīga ar Regulas Nr. 2271/96 papildu mērķi, t.i., aizsargāt šīs regulas 11. pantā minēto personu intereses, tostarp viņu darījumdarbības brīvību, kas ir Hartas 16. pantā nostiprinātā pamatbrīvība un kas saskaņā ar Tiesas judikatūru ietver brīvību nodarboties ar saimniecisko darbību vai komercdarbību, līgumu slēgšanas brīvību un brīvu konkurenci (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *Adusbef* u.c., C-686/18, EU:C:2020:567, 82. punkts). Proti, ir jānorāda, ka šīs intereses, ko var apdraudēt pasākumi, kuriem minētās personas var tikt pakļautas attiecīgajās trešās valstīs, ja šīs personas neievēro pielikumā uzskaitītos tiesību aktus, ir pienācīgi aizsargātas ar minētās regulas 5. panta otro daļu, kas ir jāinterpretē šī mērķa gaismā.

51 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to šīs regulas 11. pantā minētajām personām ir aizliegts pakļauties pielikumā uzskaitītajos tiesību aktos paredzētajām prasībām vai aizliegumiem, pat ja trešās valsts, kura ir pieņēmusi šos tiesību aktus, administratīvās vai tiesu iestādes nav sniegušas norādījumus, kuru mērķis būtu nodrošināt to ievērošanu.

Par otro jautājumu

52 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj, ka šīs regulas 11. pantā minētā persona, kurai nav atļaujas minētās regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, var uzteikt ar *SDN* sarakstā iekļauto personu noslēgtos līgumus, nepievienojot šādam uzteikumam motīvu izklāstu.

53 Šis jautājums iekļaujas civiltiesiska strīda kontekstā, kurā *BMI* iesniedzējtiesā apstrīd to, ka *Telekom* ir īstenojusi savas parastā uzteikuma tiesības attiecībā uz to starpā noslēgtajiem līgumiem bez pienākuma norādīt pamatojumu, *BMI* apgalvojot, ka ar šādu uzteikšanu tiek pārkāpta Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa.

54 Iesākumā ir jānoskaidro, vai uz Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmo daļu var atsaukties tādā civilprocesā kā pamatlietā.

55 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valstu tiesām, kuras atbilstoši to kompetencei ir atbildīgas par Savienības tiesību normu – tādu kā Regulā Nr. 2271/96 ietvertās – piemērošanu, ir jānodrošina šo normu pilnīga iedarbība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 17. septembris, *Muñoz* un *Superior Fruiticola*, C-253/00, EU:C:2002:497, 28. punkts).

56 Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 288. panta otro daļu regulas ir vispārpiemērojamas un ka tās ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs (spriedums, 2002. gada 17. septembris, *Muñoz* un *Superior Fruiticola*, C-253/00, EU:C:2002:497, 27. punkts).

57 Ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka neviena šīs regulas 11. pantā norādītā persona tieši, ar palīga vai citas personas starpniecību, ar darbību vai ar tīšu bezdarbību nepakļaujas nevienai prasībai vai aizliegumam, kas tieši vai netieši pamatojas uz pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem. Šis aizliegums, kas formulēts skaidri, precīzi un bez nosacījumiem, ir izskaidrojams ar apstākli, ka minētajā 11. pantā paredzētās personas, veicot savu darbību, it īpaši komercdarbību, tostarp ar saviem iespējamiem lēmumiem par līgumu uzteikšanu var konkretizēt pielikumā uzskaitīto tiesību aktu eksteritoriālās sekas, kurām minētā regula tiecas pretdarboties.

58 Turklāt vienīgā atkāpe no minētā aizlieguma ir paredzēta Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrajā daļā, kas ļauj šīs regulas 11. pantā minētajām personām lūgt atļauju to neievērot.

59 Tā kā atbilstoši tam, kas norādīts šī sprieduma 55. punktā, valsts tiesām ir jānodrošina Regulas Nr. 2271/96 pilnīga iedarbība, ir jābūt iespējai šīs regulas 5. panta pirmajā daļā paredzētā aizlieguma ievērošanu nodrošināt tādā civilprocesā kā pamatlietā, ko kāda persona ir uzsākusi pret personu, kurai šis aizliegums ir adresēts (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2002. gada 17. septembris, *Muñoz* un *Superior Fruiticola*, C-253/00, EU:C:2002:497, 30. punkts).

60 Ir taisnība, ka Regulas Nr. 2271/96 9. pants atstāj dalībvalstu ziņā noteikt sankcijas, kuras būtu piemērojamas šīs regulas pārkāpuma gadījumā un kurām ir jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Tomēr šī kompetence nevar mainīt to citu Regulas Nr. 2271/96 normu tvērumu, kurās ir paredzēti skaidri, precīzi un beznosacījumu pienākumi vai aizliegumi un kuru pilnīga iedarbība, kā norādīts šī sprieduma 55. punktā, ir jānodrošina valsts tiesām tajās izskatāmajās lietās.

61 Pretēji tam, ko apgalvo *Telekom*, šo Regulas Nr. 2271/96 5. panta interpretāciju nevar atspēkot, pamatojoties uz šā sprieduma 28. punktā minētajiem Komisijas pieņemtajiem norādījumiem. Proti, šajos norādījumos nav ietvertas juridiski saistošas normas vai interpretācija. Tikai Regula Nr. 2271/96 ir saistoša, kā tas ir norādīts minēto norādījumu preambulas piektajā apsvērumā, un tikai Tiesa var sniegt juridiski saistošas Savienības iestāžu pieņemto tiesību aktu interpretācijas, kā tas izriet no šo pašu norādījumu preambulas sestā apsvēruma.

62 Ņemot vērā šos precizējumus, ir jānorāda, ka nedz no Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas, nedz no kādas citas šīs regulas normas neizriet, ka tās 11. pantā minētajai personai būtu jāpievieno pamatojums ar *SDN* sarakstā iekļauto personu noslēgta komerciālā līguma uzteikšanai.

63 Šajos apstākļos ir jāsecina, ka Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajai daļai nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šīs regulas 11. pantā minētā persona, kurai nav atļaujas šī 5. panta otrās daļas izpratnē, var uzteikt ar *SDN* sarakstā iekļauto personu noslēgtos līgumus bez pienākuma pievienot šāda uzteikuma pamatojumu.

64 Konkrētajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem – neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi – izriet, ka pamatlietā ir piemērojams Civilkodeksa 134. pants. Minētā tiesa šajā sakarā norāda, ka tad, ja ar attiecīgo uzteikumu tiek pārkāpta Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa, šis uzteikums saskaņā ar minēto 134. pantu nav spēkā. Turklāt, atbildot uz Tiesas uzdoto jautājumu, Vācijas valdība ir precizējusi atbilstošās tiesību normas attiecībā uz pienākumu sniegt pierādījumus, lai civilprocesa ietvaros varētu tikt konstatēts likumiska aizlieguma pārkāpums minētā 134. panta izpratnē. Tādējādi puse, kas apgalvo, ka kāds tiesisks darījums, tostarp līguma uzteikums, nav spēkā likumiska aizlieguma – tāda kā Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā paredzētais – pārkāpuma dēļ, var atsaukties uz šo spēkā neesamību tiesā. Šajā nolūkā minētajai pusei ir jānorāda uz faktiem, kas liecina par apgalvoto pārkāpumu. Ja pretējā puse procesā apstrīd šo faktu patiesumu, pusei, kura apgalvo tiesiskā darījuma spēkā neesamību, ir pienākums pierādīt, ka ir izpildīti minētā aizlieguma nosacījumi. Tādējādi konkrētajā gadījumā pierādīšanas pienākums pilnībā gultos uz personu, kura apgalvo, ka ir ticis pārkāpts Regulas Nr. 2271/96 5. pants.

65 Tomēr šajā ziņā ir jākonstatē, ka šāda vispārējā noteikuma par pierādīšanas pienākumu piemērošana var padarīt par neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt iesniedzējtiesai Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā paredzētā aizlieguma pārkāpuma konstatēšanu un tādējādi apdraudēt šī aizlieguma efektivitāti.

66 Proti, pierādījumi, ar kuriem var pierādīt, ka Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētās personas rīcības pamatā ir šīs personas vēlme pakļauties pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, parasti nav pieejami nevienai citai privātpersonai, it īpaši tāpēc, ka – kā secinājumu 95. punktā ir uzsvēris ģenerāladvokāts – uz šādiem pierādījumiem var attiekties komercnoslēpums.

67 Līdz ar to, lai nodrošinātu Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas pilnīgu iedarbību, ir jāuzskata, ka tad, ja civilprocesā par apgalvoto šajā tiesību normā paredzēto prasību pārkāpumu valsts tiesas rīcībā esošo pierādījumu kopums pirmšķietami norāda uz to, ka, uzteicot attiecīgos līgumus, šīs regulas 11. pantā minētā persona, kurai šajā ziņā nav atļaujas minētās regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, ir pakļāvusies pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, šai pēdējai minētajai personai ir jāsniedz juridiski pietiekami pierādījumi, ka tās rīcība nebija vērsta uz to, lai pakļautos minētajiem tiesību aktiem.

68 No iepriekš minētā izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj, ka šīs regulas 11. pantā minētā persona, kurai nav atļaujas minētās regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, var uzteikt ar *SDN* sarakstā iekļauto personu noslēgtos līgumus, nepievienojot pamatojumu šādam uzteikumam. Tomēr šīs pašas regulas 5. panta pirmajā daļā ir prasīts, lai civilprocesā par apgalvoto šajā tiesību normā paredzētā aizlieguma pārkāpumu, ja valsts tiesas rīcībā esošo pierādījumu kopums pirmšķietami norāda uz to, ka Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētā persona, kurai šajā ziņā nav atļaujas, ir pakļāvusies pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, šai pēdējai minētajai personai ir jāsniedz juridiski pietiekami pierādījumi, ka tās rīcība nav bijusi vērsta uz to, lai pakļautos minētajiem tiesību aktiem.

Par trešo un ceturto jautājumu

69 Ar trešo un ceturto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 2271/96, it īpaši tās 5. un 9. pants, lasot tos Hartas 16. un 52. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka līgumu uzteikums, ko veic šīs regulas 11. pantā minētā persona, lai pakļautos ar pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem pamatotajām prasībām vai aizliegumiem, lai gan šai personai nav atļaujas šīs pašas regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, tiek atzīts par spēkā neesošu gadījumā, kad pastāv risks, ka šai personai radīsies būtiski ekonomiski zaudējumi šīs spēkā neesamības atzīšanas dēļ.

70 Vispirms ir jāatgādina, ka Savienības tiesību normas, tādas kā Regulas Nr. 2271/96 normas, ir jāinterpretē, ievērojot pamattiesības, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pieder pie vispārējiem tiesību principiem, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa, un kas pašlaik ir ierakstītas Hartā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 25. maijs, *Meroni*, C-559/14, EU:C:2016:349, 45. punkts).

71 Regulas Nr. 2271/96 9. pantā ir paredzēts, ka sankcijām, ko dalībvalstis uzliek par jebkura šīs regulas noteikuma pārkāpumu, ir jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

72 Turklāt, ja Savienības līmenī nav veikta saskaņošana attiecībā uz piemērojamajām sankcijām, dalībvalstu kompetencē ir izvēlēties sankcijas, ko tās uzskata par piemērotām. Tomēr dalībvalstīm sava kompetence ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības un tās vispārējos principus (spriedums, 2021. gada 11. februāris, K. M. (Kuģa kapteinim noteiktas sankcijas), C-77/20, EU:C:2021:112, 36. punkts), kuros ietilpst pamattiesības un pamatbrīvības.

73 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka sankciju bardzībai ir jāatbilst pārkāpumu, kas ar tām tiek sodīti, smagumam un it īpaši jānodrošina īsti preventīva ietekme, tajā pašā laikā ievērojot vispārējo samērīguma principu (spriedums, 2020. gada 5. marts, *OPR-Finance*, C-679/18, EU:C:2020:167, 26. punkts).

74 Jāpiebilst, ka valstu tiesām, kurām ir ekskluzīva kompetence interpretēt un piemērot valsts tiesības, ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā visus konkrētās lietas apstākļus, minētās sankcijas atbilst šādām prasībām un ir efektīvas, samērīgas un preventīvas (spriedums, 2020. gada 5. marts, *OPR-Finance*, C-679/18, EU:C:2020:167, 27. punkts).

75 Tomēr Tiesa, lemjot par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, var sniegt precizējumus, kas minētajām tiesām būtu noderīgi to veiktajā vērtējumā (spriedums, 2020. gada 5. marts, *OPR-Finance*, C-679/18, EU:C:2020:167, 28. punkts).

76 Aplūkojamajā gadījumā saskaņā ar lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu sniegto informāciju, kas atgādināta šī sprieduma 30. punktā, ja izrādītos, ka *Telekom* veiktais parastais uzteikums attiecībā uz līgumiem, ko tā bija noslēgusi ar *BMI*, ir noticis, pārkāpjot Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmo daļu, kamēr ir skaidrs, ka *Telekom* nav lūgusi atļauju šīs regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, no Civilkodeksa 134. panta izrietētu, ka šis uzteikums nav spēkā un līdz ar to tam nav tiesiskas iedarbības.

77 Tomēr šāda atzīšana par spēkā neesošu var izraisīt Hartas 16. pantā nostiprinātās darījumdarbības brīvības ierobežojumu.

78 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tiesības uz darījumdarbības brīvību ietver it īpaši ikviena uzņēmuma tiesības, ievērojot tā atbildības par savām darbībām robežas, brīvi rīkoties ar tā rīcībā esošajiem saimnieciskajiem, tehniskajiem un finanšu resursiem (spriedums, 2016. gada 30. jūnijs, *Lidl*, C-134/15, EU:C:2016:498, 27. punkts).

79 Ar Hartas 16. pantu piešķirtā aizsardzība ietver brīvību nodarboties ar saimniecisko darbību vai komercdarbību, līgumu slēgšanas brīvību un brīvu konkurenci (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *Adusbef* u.c., C-686/18, EU:C:2020:567, 82. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), tostarp brīvību izvēlēties darījumdarbības partneri, kā arī brīvību noteikt pakalpojuma cenu (spriedums, 2021. gada 15. aprīlis, *Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie)* u.c., C-798/18 un C-799/18, EU:C:2021:280, 57. punkts).

80 Tomēr Hartas 16. pantā nostiprinātā darījumdarbības brīvība nav absolūta prerogatīva, bet, pirmkārt, ir jāapskata saistībā ar tās funkciju sabiedrībā (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Polkomtel*, C-277/16, EU:C:2017:989, 50. punkts) un, otrkārt, ir jālīdzsvaro ar pārējām Savienības tiesiskajā kārtībā aizsargātajām interesēm (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 17. oktobris, *Schaible*, C-101/12, EU:C:2013:661, 60. punkts), kā arī citu personu tiesībām un brīvībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 48. punkts).

81 Ņemot vērā Hartas 16. panta formulējumu, kurā ir paredzēts, ka darījumdarbības brīvību atzīst saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi, un kurš tātad atšķiras no formulējuma, kas lietots attiecībā uz citām Hartas II sadaļā noteiktajām pamatbrīvībām, bet tajā pašā laikā ir līdzīgs atsevišķu Hartas IV sadaļas noteikumu formulējumam, šī brīvība tādējādi var tikt pakļauta plaša mēroga valsts varas iejaukšanās pasākumiem, kuri vispārējās interesēs var radīt ierobežojumus ekonomiskās darbības īstenošanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 46. punkts).

82 Šis apstāklis tostarp atspoguļojas veidā, kādā ir jāizvērtē Savienības tiesību akti un valstu tiesību akti un prakse no samērīguma principa skatpunkta saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 47. punkts).

83 Saskaņā ar pēdējo minēto noteikumu visiem Hartā nostiprināto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība, un, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumiem ir jābūt nepieciešamiem un patiešām jāatbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības (spriedums, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 48. punkts).

84 Konkrētajā gadījumā ir jāatgādina, ka, lai gan Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka neviena tās 11. pantā minētā persona nepakļaujas pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, tomēr šī 5. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 7. un 8. pantā noteiktajām procedūrām personai var tikt atļauts pilnībā vai daļēji pakļauties no šiem tiesību aktiem izrietošajām prasībām vai aizliegumiem, ciktāl šo prasību vai aizliegumu neievērošana varētu nodarīt nopietnu kaitējumu šīs personas vai Savienības interesēm. Saskaņā ar šīm procedūrām kompetence piešķirt šādas atļaujas ir Komisijai, kurai palīdz šīs regulas 8. pantā minētā Eksteritoriālo tiesību aktu komiteja. Tādējādi atbilstoši ar minēto regulu ieviestajai saskaņotajai sistēmai Komisijai principā ir pienākums – Tiesas kontrolē – izvērtēt, vai nepakļaušanās pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem izraisītu būtisku kaitējumu minētās personas vai Savienības interesēm, un šai iestādei ir jāievēro tās pienākums respektēt pamattiesības, tostarp darījumdarbības brīvību.

85 Saskaņā ar Īstenošanas regulas 2018/1101, kurā saskaņā ar tās 1. pantu ir noteikti Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrās daļas piemērošanas kritēriji, 4. pantu Komisijai, novērtējot, vai tiktu nodarīts būtisks kaitējums pēdējā minētajā tiesību normā norādītajām aizsargātajām interesēm, ir jāņem vērā tostarp tādi nekumulatīvi kritēriji kā, piemēram, tas, vai ir ticams, ka aizsargātās intereses būs pakļautas konkrētam riskam (ņemot vērā aizsargātajām interesēm radītā kaitējuma kontekstu, būtību un izcelsmi), tas, vai pastāv būtiska piesaiste trešai valstij, kas ir sarakstā iekļauto eksteritoriālo tiesību aktu vai pēcākas darbības izcelsmes valsts, nelabvēlīgā ietekme uz saimnieciskās darbības veikšanu, konkrētāk, tas, vai Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētā persona, kura ir lūgusi piešķirt šīs regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto atļauju, piedzīvotu ievērojamus saimnieciskus zaudējumus, kas, piemēram, varētu apdraudēt tās pastāvētspēju vai radītu ievērojamu bankrota risku, vai arī tas, vai tiktu ievērojami apgrūtināta šīs personas personīgo tiesību izmantošana.

86 No tā izriet, ka darījumdarbības brīvības ierobežojums, kas izriet no nepieciešamības ievērot Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmo daļu, ir paredzēts tiesību aktos.

87 Attiecībā uz nosacījumu par darījumdarbības brīvības būtības respektēšanu ir jāatgādina, ka tā potenciāli varētu tikt aizskarta tostarp tad, ja uzņēmumam nav bijis iespējas līguma slēgšanas procesā efektīvi paust savas intereses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *AGET Iraklis*, C-201/15, EU:C:2016:972, 87. punkts).

88 Tomēr konkrētajā gadījumā, ja pamatlietā aplūkoto līgumu uzteikums tiktu atzīts par spēkā neesošu Regulas Nr. 2271/96 5. panta pārkāpuma dēļ, tas nozīmētu nevis to, ka *Telekom* tiktu liegta iespēja vispārīgi paust savas intereses līgumattiecībās, bet gan drīzāk to, ka šī iespēja tiktu ierobežota, jo šāda spēkā neesamības atzīšana būtu pamatota tikai tiktāl, cik *Telekom* ir veikusi šo uzteikumu, lai pakļautos pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem.

89 Tālāk, runājot par nosacījumu, saskaņā ar kuru darījumdarbības brīvības ierobežojumam patiešām jāatbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības, no šī sprieduma 76. punktā izklāstītā izriet, ka šis ierobežojums, kas var izrietēt no tāda līguma uzteikuma atzīšanas par spēkā neesošu kā pamatlietā aplūkotais, atbilst arī šim nosacījumam, jo tas sekmē šī sprieduma 35.–37. punktā atgādinātos Regulas Nr. 2271/96 mērķus.

90 Tajā pašā laikā – runājot visbeidzot par nosacījumu par ierobežojuma samērīgumu –, tā kā *Telekom* saimniecisko darbību ārpus Savienības ietekmē Amerikas Savienoto Valstu paredzētās sankcijas, kas paredzētas attiecībā pret personām, kuras neievēro šīs trešās valsts noteiktās sekundārās sankcijas pret Irānu, iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai šīs pirmās minētās sankcijas var radīt nesamērīgas sekas šim uzņēmumam, raugoties no Regulas Nr. 2271/96 mērķu skatpunkta, ciktāl šī regula ir vērsta uz to, lai aizsargātu iedibināto tiesisko kārtību un Savienības intereses kopumā un tādējādi īstenotu mērķi nodrošināt kapitāla brīvu apriti starp dalībvalstīm un trešām valstīm.

91 Šajā ziņā darījumdarbības brīvības ierobežošana, kas izriet no iespējamā līguma uzteikuma, kurš ir pretrunā Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā paredzētajam aizliegumam, atzīšanas par spēkā neesošu, principā šķiet nepieciešama, lai pretdarbotos pielikumā uzskaitīto tiesību aktu sekām, tādējādi aizsargājot iedibināto tiesisko kārtību un Savienības intereses kopumā.

92 Tomēr iesniedzējtiesai šajā samērīguma pārbaudē turklāt ir jālīdzsvaro Regulas Nr. 2271/96 mērķu sasniegšana, kas īstenojama ar uzteikuma, kurā nav ievērots šīs regulas 5. panta pirmajā daļā paredzētais aizliegums, atzīšanu par spēkā neesošu, un iespēja, ka *Telekom* tiks radīti ekonomiski zaudējumi, kā arī šo zaudējumu mērogs gadījumā, ja šis uzņēmums nevarētu izbeigt savas darījumattiecības ar *SDN* sarakstā iekļautu personu.

93 Šajā samērīguma pārbaudē nozīme ir arī apstāklim – kura esamība ir jānovērtē iesniedzējtiesai –, ka *Telekom* nav iesniegusi Komisijai lūgumu par atkāpi no Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma un tādējādi pati sev ir liegusi iespēju izvairīties no savas darījumdarbības brīvības ierobežojuma, ko izraisītu attiecīgo ar *BMI* noslēgto līgumu uzteikuma atzīšana par spēkā neesošu iespējamās šī aizlieguma neievērošanas dēļ.

94 Attiecībā uz Vācijas tiesībās paredzēto administratīvo naudas sodu ir jānorāda, ka iesniedzējtiesa to nevar ņemt vērā, jo šī naudas soda apmērs, kuram pašam ir jābūt samērīgam saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 9. pantu, ir jānosaka, ņemot vērā pārkāpuma izdarītāja individuālo situāciju un tādējādi sankciju, ko, iespējams, veidos attiecīgā līguma uzteikuma atzīšana par spēkā neesošu.

95 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz trešo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Regula Nr. 2271/96, it īpaši tās 5. un 9. pants, lasot tos Hartas 16. panta un 52. panta 1. punkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka līgumu uzteikums, ko veic šīs regulas 11. pantā minētā persona, lai pakļautos ar pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem pamatotajām prasībām vai aizliegumiem, lai gan šai personai nav atļaujas šīs pašas regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, tiek atzīts par spēkā neesošu, ja vien šī atzīšana par spēkā neesošu nerada šai personai nesamērīgas sekas, ņemot vērā šīs pašas regulas mērķus, kas ir aizsargāt iedibināto tiesisko kārtību un Savienības intereses kopumā. Šajā samērīguma pārbaudē ir jālīdzsvaro šo mērķu sasniegšana, kas īstenojama ar līguma uzteikuma, kurā nav ievērots Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmajā daļā paredzētais aizliegums, atzīšanu par spēkā neesošu, un iespēja, ka attiecīgajai personai tiks radīti ekonomiski zaudējumi, kā arī šo zaudējumu mērogs gadījumā, ja šī persona nevarētu izbeigt savas darījumattiecības ar personu, kas iekļauta to personu sarakstā, uz kurām attiecas no pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem izrietošās sekundārās sankcijas.

Par tiesāšanās izdevumiem

96 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **Padomes Regulas (EK) Nr. 2271/96 (1996. gada 22. novembris), ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām – redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. janvāra Regulu (ES) Nr. 37/2014 un Komisijas 2018. gada 6. jūnija Deleģēto regulu (ES) 2018/1100, ar kuru groza Regulas Nr. 2271/96 pielikumu –, 5. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to grozītās Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētajām personām ir aizliegts pakļauties šīs regulas pielikumā uzskaitītajos tiesību aktos paredzētajām prasībām vai aizliegumiem, pat ja trešās valsts, kura ir pieņēmusi šos tiesību aktus, administratīvās vai tiesu iestādes nav sniegušas norādījumus, kuru mērķis būtu nodrošināt to ievērošanu.**

2) **Regulas Nr. 2271/96 – redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Regulu Nr. 37/2014 un Deleģēto regulu 2018/1100, – 5. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj, ka šīs grozītās regulas 11. pantā minētā persona, kurai nav atļaujas minētās grozītās regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, var uzteikt ar "īpaši apzīmētu un bloķētu personu sarakstā" (*Specially Designated Nationals and Blocked Persons List*) iekļauto personu noslēgtos līgumus, nepievienojot pamatojumu šādam uzteikumam. Tomēr šīs pašas grozītās regulas 5. panta pirmajā daļā ir prasīts, lai civilprocesā par apgalvoto šajā tiesību normā paredzētā aizlieguma pārkāpumu, ja valsts tiesas rīcībā esošo pierādījumu kopums pirmšķietami norāda uz to, ka grozītās Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētā persona, kurai šajā ziņā nav atļaujas, ir pakļāvusies šīs grozītās regulas pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, šai pēdējai minētajai personai ir jāsniedz juridiski pietiekami pierādījumi, ka tās rīcība nav bijusi vērsta uz to, lai pakļautos minētajiem tiesību aktiem.**

3) Regula Nr. 2271/96 – redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Regulu Nr. 37/2014 un Deleģēto regulu 2018/1100, – it īpaši tās 5. un 9. pants, lasot tos Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. panta un 52. panta 1. punkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka līgumu uzteikums, ko veic šīs grozītās regulas 11. pantā minētā persona, lai pakļautos ar minētās grozītās regulas pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem pamatotajām prasībām vai aizliegumiem, lai gan šai personai nav atļaujas šīs pašas grozītās regulas 5. panta otrās daļas izpratnē, tiek atzīts par spēkā neesošu, ja vien šī atzīšana par spēkā neesošu nerada šai personai nesamērīgas sekas, ņemot vērā grozītās Regulas Nr. 2271/96 mērķus, kas ir aizsargāt iedibināto tiesisko kārtību un Eiropas Savienības intereses kopumā. Šajā samērīguma pārbaudē ir jālīdzsvaro šo mērķu sasniegšana, kas īstenojama ar līguma uzteikuma, kurā nav ievērots šīs grozītās regulas 5. panta pirmajā daļā paredzētais aizliegums, atzīšanu par spēkā neesošu, un iespēja, ka attiecīgajai personai tiks radīti ekonomiski zaudējumi, kā arī šo zaudējumu mērogs gadījumā, ja šī persona nevarētu izbeigt savas darījumattiecības ar personu, kas iekļauta to personu sarakstā, uz kurām attiecas no minētās grozītās regulas pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem izrietošās sekundārās sankcijas.

[Paraksti]